૫૮૫૪ (૩)

૫૭૯૦ સ્તુતિ.

૧

સર્વે—શ્રી હરી શ્રી હરી.
તનસે મનસે મલીનતા દુર કરોજી
ચેરે તેરે ખડે તુજ દવાર.
કીજે તુમવાર અબસે લેઉબાર
કામન કુમાર રે સરદાર
છોડતોહે સબ હમ કાહા જાવે ગુનાગાર— શ્રી હરી.
સચ્ચા માલીક તું ઓંકાર
હમહે લાચાર—જગસે હમેતાર
કાલહીકો ભાર—કરદે પાર
કાટ હમેરે દીલકા સબ તું આજાર— શ્રી હરી.

૨

સૂત્રધાર—સુરપતિ મદહર—ગીરીવર કરધર,
અજર અમર આપ—પરૂતોરે પૈયાહો— સૂરપતિ.
દુષ્ટનકો કીનનાસ ભગતન કોરખે પાસ,
પુરો આસ જાનીદાસ ધેનકે ચરૈયાહો— સૂરપતિ.
કંસકાલ ભગતપાલ સુનહું ગોપાલ લાલ,
સરત જાત સરીતામેં મહો મોરી નૈયાહો— સૂરપતિ.
વંદન દીન દાસતેરે ફેરેવેઠ કાટદારો,
સબ દુખ હરો મેરે નંદકે કનૈયાહો— સૂરપતિ.

૩

નટી—ઝીની ઝીની બુંદનીયા બરસે
સીતમંદ ગતી વહેસમીરન
દામની અંબર દમકે— ઝીની.
પ્રબલ જોર ત્રીપુરારી અરીકો
તાદીનનમે ચમકે
બીરહનકો વોહ અતી સતાવત
પારાવારી અતીતન ઝરસે— ઝીની.

૪

સૂત્રધાર—દુર્ગે દેવી દુખ હરની
અમીત સુખકી દાની તુમહો
સંસાર સાગર તરની
અખીલ જગકો સુજતી પાલત
પ્રલય સમય કોહરની

અતિ અપાર બીચીત્ર ગુનતુજ
જાત નહી કછુ બરની— ટેક.

૫

દરબારીઓ—મૃદંગ રંગસે બાજે—
ગાજે કીડકીડધા કીડકીડધા કીડકીડધા— દંગ.
કંચનીઓ—સારી ગમ પધસા નીધ પમ ગરે સારે પ્યારે,
અતિ ન્યારે ન્યારે રાજત ચંગ— મૃદંગ.
સર્વે— ગોપીચંદ મહારાજ ચરન સીરપે ધરકે
સબહી કર જોરી રેહેવે સંગ— મૃદંગ.

૬

કંચનીઓ—તાના નાદર દરદાની તુમ તાનુમ—
તદારે દાની નિત્રુમ તનનનન ત્રોઆનુમ તદારેદાની
નાદર દરદાની તદારે તદીઅનદીમ— તાના.
યલાલીમ યલાલીમ યલા યલાલી માની
ત્રીકિટધુમ કીટીતકધુમ દાની તનનનનનનન દીમ તાન
ધાકીટ તાકીટ તકતકતક ધીધીકત તત્રાન તકધા.
તત્રાન તકધીગધીગધીગ નાકીટ તાકીટ તકથુમ તાના
તરાનાદીમ તરાનાદીમ તદીઅન તનદરેનાદીમ
આખેર મીલી અસ્તાઈ કે રૂપમે કૈસી મચી હય ધુમ— તાના

૭

કંચનીઓ—સબ સખીયા મીલ હીયા ગાવોરી
શાહાકોરીજાવો દીલકો બેહેલાવો
ઘુંગરૂ બજાવો તુમ છનનનનનન— સબ.
ગોપીચંદ આનંદ સદા રહો
હોબુલંદ મતિમંદ નહી તુમ
બલ બલ મૂરત પરહમજોવતે
સારેગ રીગમ ગમપ મપધ પધની ધનીસા
સાનીધ નીધપ ધપમ પમગ મગરે ગરેસા
બાજત મરદંગ ખૂબ ખનનનનન— સબ.

૮

બે હલકારા—મહારાજ સુનીએ અરજ મેહેરબાન
બગીચેમે આયાહય શેરબલવાન— મહારાજ
વો કરતા હય જુલ્મ ચમનમે અબી
ઔર ડરતે પસુ ઔર માલીસબી— મહા
દોડો જલદી મારો વોનાહોરકો

બચાવો પસુ આદમી જાદકો— મહારાજ

૯

ગોપીચંદ-બડા ગજબ કીયા ચંડાલ— શરમ નહી આઇ જરારે.
કરૂંયે ખંજરસે હલાલ— શરમ.
મેરી રૈયતકો દીયા દુખ— શરમ.
અબ કયું પાવેગા સુખ— શરમ.
સબ લશ્કર હો તૈયાર— શરમ.
દુષ્ટ સીંહકો ડારો માર— શરમ.
બીનમારેન બૈઠું મેરાજ— શરમ.
નહી સીરપે ધરૂં મેતાજ— શરમ.

૧૦

હલકારો પેલો-કયા કરે અરે ભાઇ
હ. બીજો-કઝાઆઈ
બે સાથે-કાહા હું દે વો અદકાર હાર કરદેવે મીલજાઇ,
હ. પેલો-ચેકીસમત હીયા લાઈ
હ. બીજો-કરકે બુરાઈ
બે સાથે-અબ કયા દેવેગે જવાબ આબ નૈનોમે હયેછાઇ
હ. પેલો-કીયા મુજે તુને તો ખ્વાર
હ. બીજો-ચલજા નીકલ નાદાર
હ. પેલો-મારૂંગામે તુજકો માર
હ. બીજો-જુતી મારૂં સાડેચાર
હ. પેલો-તેરી કરૂંગા રૂશવાઈ
હ. બીજો-કઝાઆઈ
હ. પેલો-હય અજબ તુમારા લટકા
હ. બીજો-હો કયુંન મીંયાકા મટકા
હ. પેલો-યે ચાર દીનોકા ચટકા
હ. બીજો-ચુપ મારૂંગા તુજકો ફટકા
હ. પેલો-કયા તુજકો મીલી શાઇ.
હ. બીજો-કઝાઆઇ

૧૧

લશકર-જંગી જંગ જાના હય શેરકો ઉડાના હય
મોજ ફીર પાના હય ધુમ ધામસે
સેનાધીપતી-રંગ રંગ રંગ મચાવો ખૂબ જંગ
ગોપીચંદ-તેગકો ઉઠાવો તુમ સીંહકો ...વો તુમ
ફેર સબ મીલાવો તુમ ચૂમ આમસે

૧૨

લશકર-આલીમે ખુખારકા હમ જીસે મારાડાર
જંગી તુમ પુકારો સબ ખુસીકા પુકાર
ગોપીચંદરાજ કાયમ સીર તાજ
ખાલીકસે દુવા હમ માગે એહી હરબાર— આલીમે.

૧૩

મેનાવતી-દોજહાનકા તુરબ હય જરૂર
અજબ નુર હય જરૂર સદા ભરપુર
હય તું પાક સુર હયગાતુ ગફુર— દોજ.

૧૪

દાસી-રૈયત ડંડે દાડી સચીવ અનાડી અધર્મ આચારી-
બાલક સૂત તુજ માડી કહેતીહું દાડી પ્રધાન પ્રૌઢ ભારી.

૧૫

દાસી-આનંદકી હય બધાઈરે આજ આનંદકી હય બધાઇ
પુષ્પકે કારન ગઇતી ચમનમેં વહા દેખા જોગી ગુરૂ રાઈરે આ.
મેનાવતી-કહાંકે જોગી કહા બાસી ઉસકા નામદે મુજકો બતાઇરે આ.
દાસી-જોગી જલંદર નામ હય ઉસકા સબ દરસન કરને વાહાં
જાઈરે આ.
મેનાવતી-કૌનહય સંગે કહા રહા હય ઉસકે ચરનમે સેવું સદાઇરે આ.

૧૬

ખેડુતો

લીંબો-પાસા ભાભા કરગરી કહું તે હાંભળો
હાંઢા મારે બેચાર
મકડ કુકડ માંકડો કાળાને કાબરો
સેતર સેડે હુસીઆર
રાઘવો-લીંબા કાકા હું મારી તે માને લાડકો
જેમ આંખુમાં ઝેર
એક દિવસ હું સેતર સેડવા નજીઓ
મારી માથે કીધો કેર
કેસવો-રાઘવ ભાઈ હું તો ગિયો તો મારે હાદરે
હાહુ કરીને પ્યાર
વધાવી લીધો જમાઈ જાણી મુને ખાહડે
જોઇ રહે મારી નાર
પાંચો-અલ્યા છોરા તમે મુરખના છો છોકરા
નહી અકલ લગાર

આરા જેવા નહીં મલ્યા તમોને ડોકરા
જે કરે હુસીયાર
એક શીખામણ મારી તમે તો શાભલો
કહું અકકલની વાત
એક દીવસ હું ગયો તો અમદાવાદમાં
જેથી થાયો પ્રખ્યાત
માણેક ચોકમાં જઈને ચોરયા મેં રીંગણા
તેથી ખાયો બહુ માર
સાર જોડાને કોટે બાધી મને ફેરવ્યો
લોક કરે પુકાર

૧૭

પા. છોકરા ૨–અરે બાપન વાર લગાડ જરા
કરો મનની માય વીચાર જરા
મને માડીએ માર્યા છે માર માર તેથી કરૂ છું હું પુકાર
ગયો હતો માલાને ઘેર
તેથી રાખ્યું દીલમાં ઝેર
કરો હવે મારીતોવાર અતી રાખો છો મુજપર પ્યાર

૧૮

પાંચો–અરે બાલન કીજેયે સોકલગાર
તમ માડીને આનીને મારૂ છું માર
હું કરીસ તમારી વાર વાર ઝાઝો છે મુજ મનમાં ખાર
રાઢ સાઢ બની અપાર જયારે ત્યારે કરે છે લાર
જઈને કરૂ ઠાર ઠાર પાછી ન કરે તે ઉચાર

૧૯

પાંચો-નારી મારી બહુ છે સારી નથી નઠારી તે પ્યારી
જાઉં હું વારી દારીદારી મુરત કારીથી હારી.
સીંબો–મુજ દુખ હરતાં દીલ ખુસ કરના મુખ ફુલ કરના છે મારી
રીસ નવ ધરતાં ક્ષણું ન ફરતાં કદી ન લરતાં જોઈ નારી
રાઘવો–રે મુજ જાંની છે બહુ શયાંની શાની છે નાની પ્યારી
થાંઉ કુરબાની મુખનુરાની જોઈ હેરાંની જાસારી.
કેસવો–મારી આલી છે રૂપાલી વાલી મુજને છે ભારી
આસે લાલી છે મતવાલી ચાલીમા છે બહું સારી
પાંચો–મુરખના શુઉ રાખ્યે તમે તો
સીં. રા. કે–ચુપ બાબા મારશું અમે લો
પાંચો–કહું શીખામણ તમને અમે લો

લીં. રા. કે-તુજ વાતથી મુજ માથુ ભમે તો
પાંચો-તેથી કહુંછું તને વાત જોરથી મારીસ લાત થશે તારી ઘાત
જોતા જારી.
લીં. રા. કે-તેથી કહુછું તુને દોસા મારશું ગાંમથી ધોસા ઉડી જાસે તુજ
હોસા ભારી.

૨૦

મેનાવતી-કૃપા કૃપાલ કીજીએ દયાલ દીલરીજીએ
અખંડ સુખ દીજીએ નમામી ગુરૂ દેવતા
રેનમે તો ચંદ્રહો ગુરૂ દેવ મેં તો ઇંદ્રહો
જોગીમે મુનીં દ્રહો પાદાંમ સબ સેવતા.

૨૧

જોગીઓ-સંકર સદા શીવ ભંમ ભંમ ભોલા
ડીમક ડીમક ડાક ડંમરૂ બાજે
નાચત ભુતનવા ઘુંગરવા ગાજે-- સંકર.
ડગર ડગર સબ ગુટતહી ભંગવા
ગંજવા ફુકત ગંન ઉડાવત રંગવા
બાજત ચંગનવા ગાજત દફનવા
બારનમે છારનકે ભરે ગોલા-- સંકર.

૨૨

જોગીઓ-સંકર માહાદેવ દેવ સેવકપે રીઝીયે
સેવકપે રીઝીયે અખંડ સુખ દીજીયે-- સંકર.
રે ત્રીપુરારી મુરતી તેહારી
જાઉ બલહારી દાસ જાની રહેમકીજીયે-- સંકર.

૨૩

લીં. રા કે. પાં-જાઇએ જોગી જાલંદરની રાજા પાસે કરવા રાવ
પડસે મજા વધરો લગ્ન જો સાચો બન્યો બનાવ
લીં. રા. કે-તમે છો મોટા સઉથી ખોટા કેસું લગોટા મને જણાવ
પાંચો-મારીસ તુજને જાસુ મુજને
હા હા હા હા જાવ જાવ જાવ જાઈએ.
લીં. રા. કે-અમે તો છોરા છઈએ તમારા ખરા દીલથી મુજને ચાવ
ઠીક ઠીક ભાભા અમે અજાણ્યા હવેથી રાખો હમપર ભાવ
લીં. રા. કે. પાં-ચાલો ચાલો જુઠ કેવું કટ કટ રાખી દેવો વટ-જાઇએ.

૨૪

કંચનીઓ-હોજી ગોપીચંદા હોજી ગોપીચંદા
મતીકે ભુલંદા હોજી ગોપીચંદા-- હો.

દેસ બીદેસમેં ડંકા બજાયા
અરીનકો કીએ અંદા-- હોજી.
રૈયતકો સુખ એસાદીના
કાટદારે નીચ ફંદા-- હોજી.
આસીસ સબમીલ એસીદેવત
સાહે કરે નંદ નંદા હોજી.

૨૫

૪ ખેડુ મેનાવતી માતા અરેરે હઉના કપાવ્યા નાકરે.
પ્રધાન-ચુપ.
૪ ખેડુ-અંમેતો જાણુતા સેભલીરે હવે ન હમજો પાકરે.
પ્રધાન-ચુપ.
૪ ખેડુ-જુવો જાલંદર જોગટોરે મઢીસે શરીત તીરરે.
પ્રધાન-ચુપ.
૪ ખેડુ-રાતને દાડો જાય છે રે પેરીતે નવરંગ ચીરરે.
પ્રધાન-ચુપ.

૨૬

ગોપીચંદ-દુષ્ટ માતસીર કલંક લગાયા કામ કીયા બુરા તુને
મરજા જરજા ગરજા સરજા
દીલકો દાગ દીયા તુને
દુષ્ટ જાલંદર ગુરૂ સમજકર જામે ઝહેર પીયા તુને
ડરીનાં જરીનાં તરીના ફરીનાં
જગસે લાજ લીયા તુને

૨૭

લીં. રા. કે-પાચાએ પોક મુકાવીરે રાધવા
લાખેણી લાજ ગુમાવીરે રાધવા
લીંબો-ફુટયાં કીસમત માહેરાં જે આવ્યો તમારી સાથ,
ડોસે દાટજ વાલીઓ જઈ ભરી મોટાથી બાથરે રાધવા
રાધવો-લીંબા તેં હાચુ કયું ને દીધી હીખામણ બાર
ભાભે ભૂખે મારીયા ને કરેયા અતી લાચારરે રાધવા.
કેસવો-કેહેવાતું કહુંઉ કરો તો કરો ડોહાને દુર
સોબત છોડો એહની ને ભરો મોઢામાં ધુડરે રાધવા.
પાંચો-અલ્યા છોરા તંમો હાભલો ને ભુલ્યો મારા બાપ
કોઇદી હવે નહીં કહું જે હાલો દરબારમાં આપરે રાધવા.

૨૮

ચંદ્રકળા-દીરભર કયું નહી સુરત દીખાકે દરાકે ગભરાકે મોહે જલાઈરે

બાવરી નાથ બીના અરીએના બરતબારત અતી મોહેરએના
અંગકી અનંગ અતી મોહેકો સતાતે દરાકે અબરાકે મોહે
જસાઈરે.

૨૯

દાસી-ધીર્ય ધરો દીલમે મહારાણી અતીઆરે કયું તનવા
બ્યાકુલ હોવત કયું અરે જાંની ગભરાવે કયું મનવા
માહારાજા સીર તાજ તુમારે આપુ જાવે અમંનવા
સુખ મુરજાનાં અછા નહી હયે કરો તંનકી જતનવા.

૩૦

ચંદ્રકળા-હેરી સખી પીયા આયેન આયેરે
મોરા ગભરાયે જીઆ હેરી.
આવનકા અબીલાસ દીયા મોહે
મુરત ભોલીન દીખાએ દીખાયેરે— મોરા.
રતી પતી અતીમોહે સતાવત
ઉરસે ઉરન મીલાયે મીલાયેરે- - મોરા.
આંસ હમારી બરલા દાસી
ગમ આલમકો હઠાયે હઠાયેરે— મોરા.

૩૧

દાસી-કયું કરતી ગમકો અયે માહારાની પ્રીતમતોરો આવત હયે
ચેનસેરેન ગુમાવો આજકી સેજકી હમ હયા બીછાવત હયે
રાજસે આજ કરો ખુબ બાતીઆં છતીઅનમે ખુબ ચાવત હયે
મોજ કરો મનકી તુંમ અપની હમ સબ ગરકો જાવત હયે.

૩૨

ચંદ્રકળા-રે દીલદાર કયું મગખાર જાને મન
અજબ તુમ આજકી આજાર જાનેમન
યે ચેરા કયું ભલા મુરઝા ગયા તેરા
કે મેરા દીલ ફીરે હરહબાર જાનેમન
મૈં દીનનાર તુમ સરદાર હો મેરે
હમારે યાર ગલેકે હાર જાને મન
કહો તુમ નાથ મેરે સાથ અજબ એ વાત
મેરા સીના બના હરતાર જાનેમન

૩૩

ગોપીચંદ-આજ તખ્તપર બેઠા પ્યારી તાજ અદલ સરપે ધરકે
કરને કાજ સબ સાજ સમે તે આયે ખેડુતકે લડકે
સબ કહે રાજાજી હમારી સુનો અછી બાની

બારીકે નીકટ ત્રટ જાને હય માહારાની
સુનો માતાજીને કરી કૈસીયે નાદાની— સબ

૩૪

ચંદ્રકળા—નહી આરામ હય મુજકો બીના દીલદાર દેખેસે
નહી કાલીબમેં ઉચારો મુજે હરબાર દેખેસે
અજબયે ઈસ્કહયે છાયા ધડકતી હયેગી યેકાયા.
જલો સબ રાજકી માયા બીના ગંમખાર દેખેસે
અરે દીલબરન જાવો તુમ ભલા ચહેરા દીખાવો તુમ
સમજ મન ગમકો ખાવો તુમ બીના હમ ઠયાર દેખેસે

૩૫

ગોપીચંદ—બટા સીરપે દીયા ભારી અરે માતું વ્યભીચારી— બટા.
સરન નહી આપજરા કીયા અરે કુકૃત્ય
લાજ છોડદી જગતકી છોડદીયા સુની સત્ય
દુસરી ગમકી મારી— અરેમા. બટા.
દરીન દીલમે ઘસસે અરે મેનાંવતી માત
કયા કરૂ લાચારહું નહીતો કરતા ઘાત
મે દેતા આગમેં બારી— અરેમા. બટા.

૩૬

ગોપીચંદ—કયા અછા હયે કલામ
તદબીર સારી તુમને નીકારી
દુષ્ટ જલંદર કો દીજે મારી
કયા અબ હું બંનામ— કયા
લાજ ગવાઈ મેરી માતા
કરકે કામ હરામ— કયા.
અબતો ઘસકો ઝેહેર પીલાકે
કરદે કામ તમામ— કયા.

૩૭

જાલં-ચેલા—ભુપર આકર ભુલી પડેયો નર નાહીરટે રસનાસે મુકંદન
કામની કેહી કાલોલન મેસઠ બૈઠરહો નાહીછોડત છંદન
માત પીતા સુત બંધવ હયેસબ પામરતા મેહ્સાવત ફંદન
કાન કહેય અવસર જાવત કયું ન ભજે મુઢ નંદકે નંદન

૩૮

જોગીઓ—ગુરૂજી દોરજો મુજેમે ભીક્ષા લાઉગા
ચોકા બરતન સાફકર ભોજન બનાઉગા
ઔર દોલરસી લેકર મેપાની ભરલાઉગા

ફીરઅછી તરાંહસે ગુરૂ તુંમોંકો નલાઉગા

૩૯

મેનાવતી—કહાંગએ ગુરૂનાથ મોહે છાંડદયાલા
કાભયો અપરાધ મોરો કેયા ગુરૂ દુખાયે
સેવામે કયા ચુક પડી હોગી કયાભલા કહાં.
કૈસેકરૂં કાંહાં જાઊં દેખુંવો દરસ
આપકે બીનેમેં મરૂ કાટકે ગલા.— કહાં.

૪૦

જોગીઓ સબી જાન જગત વેહેવાર રેનકા સપનાં
તુંમ કાયકુ કરતહો યાર ભુલી કલ્પનાં
નીજમાત તાત દારા સુત ભગની ભ્રાતા
વોહ શબી સ્વારથી કાજ પરસ પગ નાતા
એક રામ ભજન બીન ઓર નહી નીસતારા
ગુરૂજ્ઞાન ગ્રહોતુમ ઉતરો ભવ જલપાર
સિરકાલ અચાનક ખબર નહી એક પલકી
કિયું કરતેહો અભીમાન આસન નહી કલકી
યેછોડસબી સંસાર રામકું જપનાં
સબીજાન જગત વેહેવાર રેનકા સપનાં.

૪૧

જોગીઓ—હરી ભકિત કરનાંરે પલકમે હોવેગા મરનાં
અહો અજીજો રદયે કમલમે હરી ભકિત કરના
કાકા માંમાં કુટુંબ કબીલા છોડચલે પ્યારે
સપનેમે જયુંહી હોતી એસા જગસારે
ધાંમધરા ધનમાલ ખજાના આખર નહી અપના
એકદીન સબ છોડકે જાના મટીમે ખપનાં
કામ ક્રોધ મદ લોભ નરખના કરના સુકૃતકો
એક નીરંજન નામ સુમરના ભવજલ તરનેકો
જુઠ જગતકી છોડ બાસના જા સત્તગુરૂ ચરનાં
અહો અજીજો રદય કમલમે હરી ભકિત કરનાં

૪૨

જોગીઓ—તુંહી હર તુંહી હર પ્યારે
ભગ્ત તેહારે સુમરંન કરતે કાપતાપ હંમારે તુંહી.
વીસ્વનાથ જગતેશ વિશંભર ઔર તુહીં ઔંકારે
મતી હમારી જલ્દ સુધારી દે ત્રીપુરારી હારે
સ્તુતી કરત હંમસારે— તુંહી.

અતીકરતે હમ સબલાચારી દીનતા હમારી દેસબટારી
કામ ક્રોધકો દેઅબારી ભવજલસે તું લે ઊગારી— સુંદી.

૪૩

ગો. રાણીઓ—સખીયાં સારી લોકર ઝારી સુંદરવારી સેભારી
ફીર ફીર પ્યારી કેસ સમારી અતી ઊજારી દોજારી
જાઓ મતહારી દીલ હુશીઆરી રખલોનારી તુંમસારી
અતરઅનાર ખુબ હયે મજેદાર કરેદીલકો કરાર સબ કરો તૈયાર
બદનઉજાર ચેચીરસે સમાર સબઝવેર ઉતારરખો બાજુ પેદાર
મૌતનકેણાર નૃપ કંઠહીમેદાર સબકરો સ્રૃંગાર અતીકરહીકે પ્યાર.

૪૪

મેનાવતી—કયું અહંકાર કરેનર મુઢહી દેહકો નાહી બરોસો ધરીકો
આઇ ફસ્યો અવનીપર તું નર જીત સકયો નહી ક્રોધ અરીકો
સીતલ નામકો છોડ દહી પુની સેવત કામની આગ્ય ખરીકો
મુરખતું નીસદીન સદામુખ સેપનવા મતભુલ હરીકો

૪૫

ગોપીચંદ— રાવત કાહેહો
મોરીમાત સચીબાત કહેતું આજ
રખનલાજ પાય પરૂ કર જોરી— રાવત.
તનમન કયું જરત જાત નેનન કયુ ઝરત જાત
આહા કયુ ભરત જાત બીજત દેગોરી
માન મોરારી.

૪૬

મેનાવતી—પ્યારે બેટા મોરી બાત સુનલે
દેખ ચતુરાઈ તોરી ચીંતા મોહેભાઇ— પ્યારે.
સંમશ સી સુરત તોરે પીતાકી
જલબલકે હો ગઇ છારી
છોડ લાલચ માલમતાકી
ત્રીપુરારી ભજ ત્રીપુરારી— દેખ.

૪૭

જોગીઓ—આહાલેક જાગે ગુરૂજી આહાલેક જાગે
કાનકોસીકા બેટા ગુરૂજી— આહા.
સબ સંનસારકુ છોડદીયા ઓર રાજપાટ ત્યાગે
સેવા સુમરન કરના નીસદીન રહેના ગુરૂ આગે
કામક્રોધ મદલોભકો તજદે તજદે અનુંરાગે
આઆઆદી પુરસ એકનામ રટેસે કુલ્ત ભાગે

સદા (ખુસી) મે રહેના નીસદીન મધુગીરી માગે
ગુરૂ જલંદર ચરન કમલમે સદા રહેના આગે

૪૮

જોગીઓ-ભંજન દુખ રંજન મુખ શીવશંકરા
શીરપે ગંગ ઊમીયા શંગ શોહતે હરા— ભંજન.
રૂંઢનકી કંઠનમે રાજતીલરા
ડંડપે ભૂજંગ ખૂબ ડાલા ઈસ્વરા
જગતનમે નામ આપ ચંદ્રશી અરા
ચંદા નંદા ગ્યંદા પાસહી તેરે
બનકે ચેરે રે દીગંબરા ભંજન.
બૈઠતે હો સદા આપ મૃગ ચંમરા
અંબરકે દાસ બની રહત અમરા.
સદાકાંપ રહેતા હયે દેખી જમરા
મેરા ફેરા બેરા કાટહી દારો
મોહે ઊગારો જાની શંચરા-- ભંજન.

૪૯

મેનાવતી-અરે પુત્ર એસા કીયાકયા જુલમ
દુખાયે ગુરૂકો નઆઇરહમ
તેરા દીલયે કૈસા નીરદય હુવા
ગુરૂ જાલંધરકો ગીરાયે કુવા
તેરે કુલકું અબતુંને દીયા કલંક
ન કુછબી રખી તુને અપની શરમ
ઐસા કીસને તુજકો સીખાયા કરૂર
કહે સચ મુજકું હુવા કયા જરૂર.

૫૦

ગોપીચંદ-કયું અયે માત હમસે ફેરાઈ નઝર --
મેનાવતી-તુ ચલ હીયાસે હો દુર અબજુ દતર
ગો. -ખફા કયું હોતેહો તુમ હમપર
મે. -સરમકર સરમકર જા હીયાસે મર
ગો. -મેં બેટા તેરા
મે. -તું દુસમન મેરા
ગો. -હુંગામેચેરા
મે. -કાટ જંમકા ફેરા
ગો. -ઝુકાકે ખડા તેરે કદમો પેસર
મે. -સરમકર સરમકર જા હીયાસે મર

ગો. –હુંમાએ ખબર
મે. –રખ ઐક્રી ખતર
ગો. –હયે છોટી ઉમર
મે. –હયે તેરા મકર
ગો. –કુવેમેં ગીરાયે ગુરૂ જાલંદર
મે. –સરમકર સરમકર જા હીવાસે મર

૫૧

મેનાવતી–જાતું જંગલમે હો બચ્ચા જાતું જંગલમે
રામનામકું રટલે દીલમે કયું કે કાયા પડત એક પલમે– જાતું.
ગુરૂ જાલંધરકે ચ્રહોચરના કટેતેરા જન્મ ઔર મરના
યેસંસાર સમુદ્રસે તરના બુડમતી છલમે
બાત હમારી માનતું મનમે
ચેત અરે ચાતુર અક્કલમેં જાતું જંગલમે

૫૨

ગોપાચંદ–અફસોસ હાયે મુજકો પસેમાન કીયામાત
શહેર બંગાલા છોડા હેરાન કીયામાત– અફસોસ.
માસુકે પરીઆદશી હરદમ કરેગી ગંમ
સનમ સેબહમ છોડાકે નાદાન કીયામાત– અફસોસ.
અબતો હયે લાઝીમ મુજે જોગસે બૈઠું
મેનાવતી હમપે તુને એશાન કીયામાત– અફસોસ.
ગુરૂ જાલંધરકે અભી પાશ જાઉમે
(ખુશી) સે અબન બૈઠના પ્યારી હરઆન માત–અફસોસ

૫૩

ગોપીચંદ–દીનહું બાલસીરપે કાલ
મેનાવતી–તજદે રાજકી ઝંઝાલ કાટદે જવાલરે
ગો. –રહો સદા હમપે કૃપાલ મત કીજે મોહે બેહાલ
મે. –યેસંસાર મેનમાલ ગુરૂદયાલરે
ગો. –જાવત છોડ રજચાલ

૫૪

ગોપીચંદ–ખ્વાબ મીશલે ખલક હએ ખાલીક સચા નામ હયે
સભી છોડ દુનીઆ જાતાહું માલેકશે અબકામહયે– ખ્વાબ.
શહેર બંગાલા ચંમન સુંદર રહો મેરા વતન
સભી છોડકે મે જાતાહુ લોઆખરી યેકલામ હયે– ખ્વાબ.
શદગુરૂકે સબદોમે રહેના ઉસીકે કદમોપે
જુશલ ફકીરી એકલે આલેકશે આરામ હયે– ખ્વાબ.

૫૫

ગોપીચંદ–અમર કરો ગુરૂનાથજી

પેહેલા પુતલા જલગયા દયા કીજે દયાલજી
દોશ અતી દીનકે ક્ષમા કરો જાનીકે બાલજી– અમરકરો.
દુસરા પુતલા જલગયા ભયા છાર તમામજી
અરજ કરૂ મુની આપકી અબતો દીજે આરામજી–અમરકરો.
તીસરા પુતલા જલગયા આપ બડેહો દાતારજી
લક્ષ ચોરાસીકી ફાંસીકો કાટદારો એઠારજી– અમરકરો.
ચોથા પુતલા જલગયા સીરકાલકો જોરજી
ફારદારો દુષ્ટનીચકો કામક્રોધજો ચોરજી– અમરકરો.
પાંચવા પુતલા જલગયા એ સંસાર અપારજી
ત્રસ્નારૂપી સરિતા હમે બહો જાત ઉગારજી– અમરકરો.
છઠા પુતલા જલગયા ઉભો કરૂ પોકાર
ચરન પડા ગુરૂદેવકે અબચાહેશો મારજી– અમરકરો.
સાતમા પુતલા સ્થીર રહા અમર હો ગઇ કાયજી
(કાન) કૃપા હમપેકરી લગી આગ બુજાયજી– અમરકરો.

૫૬

ગોપીચંદ–અતી ક્રોધમતી કીજે દિનપે દયાલ

ક્ષમાકરો દોષઅરે જાનીબાલ– અતી.
ચુકભઇ હમસે ગુરૂરાજા બચાવો મોહે મુખહીકે કાલ અતી.
રાજકાજ સબ છોડકે આયા
ગુરૂનાથ દીલ તુમ શેરે લગાયા
શરને તરને કરને

જોગીઓ–જરને મરને બરને
ગોપીચંદ– આયા ભૂપાલ– અતી.

૫૭

જાલંદર–સુન પ્યારે
ચેલા–ચલજા પદછોડ હમારે

મતમાર આહકેનારે હમકે તે સબ શમજારે– સુન.

જા–રાજકાજ શમાલના રૈયતકોદે સુખ

સંતનકી સેવા કરે મીટગો ભવકો દુખ
ઘરબૈઠ ગોવીંદ ગુનગારે

ચેલા–ગુરૂકહે તે સબ સચારે
જા.–મતમંમખારે
ચેલા–ચલજા પદછોડ હમારે

જા.-જોગી હોના કઠિનહયે કોમલ તેરી દેહ
કયું તું શહેગા બંનમે ગ્રીષમ તાપ અરૂમે
એહ જોગ અશી કીધારે

ચેલા-મત દુનીઆકું તું હસારે
જા. -દુખ શીર ભારે
ચેલા-ચલજા પદછોડ હમારે
ગોપીચંદ-ગુરૂ આયા મેં છોડકે શેહેર બંગાલા રાજ
એ સંસાર સમુદ્રસે બુડત રખલો આજ
અબ જગસે દીલ ઉઠારે
તુંમ જેસે ગુરૂ મીલારે
લગાદો પારે
ચેલા-ચલજા પદછોડ હમારે

૫૮

ગોપીચંદ-સરન તેહારે રીયાજ આયેરી દાતા— સરન.
દીનપે દયા કરો જાનીદાસ તેરે પાસ
મુજેધરો મેરકરો મુનીરાજ રાજ- સરન.
સંસારકો છોડતોડ પ્રીત શબેઆયા
જાની બાલપે માવાલ જોગદીજે તતકાલ
ફરોને હાલ સુધારો કાજ- સરન.

૫૯

ચંદ્રકળા-મોરે પીયાન આયે આજરે સખી જાવે નાહી રૈન
દીપક ચહેપતંગકો ચંદા ચહેચકોર
મુગ્તા ચહેમરાળકું મેઘનકું ચહેમોર
જલજાવે મોરા સાજરે સખી ભાવે નહી રૈન
ફડકત અખીયન હયમોરી ધડકત છતીઅન આજ
ઉછલત જોબન જોરસે બીનછત્ર પતી સીરતાજ
ભાવે નહી યે સમાજરે સખી જાવે નહી રૈન

૬૦

દાસી-અતી બ્યાકુલ હોમતી પ્યારી કટ જાવેગી તેરી આજારી- અતી.
મતકીજે ગમકો અયે મહારાની મીલજાવે તુજકો તેરાજાની
કાયમ હસકી રહે મેહેરબાની આશીશ ચેહી હમારી- અતી.

૬૧

દાસી-અહલેક જગાયા બાઇ ગોપીચંદા આયા બાઇ.
ભગવા બનયા બાઇ સીરકો મુડાયા બાઇ
જોગીકા બનાયા બાઇ સ્નેહીકો ભાવા બાઇ— અહલેક

ચંદ્રકળા–જારીઓ દદદારી મારી કરૂંગી બેજારી મોહેનજાને તું નજાને
મેં બાલકો બીચવાઇડારૂં પએછાને નપએછાને
દાસી–કોપમતી કીજે માત
ચંદ્રકળા–મારૂંગીમેં તોહેલાત
દાસી–સચ્ચે સચ્ચી કહેતી બાત
ચંદ્રકળા–ચુપરહે તું કમજાત
દાસી–અહલેક જગાયા બાઇ ગોપીચંદ આયા.
ચંદ્રકળા–યારકરકે પ્યાર ગએ હએગે વેશીકાર ઉસ્સે નજાને તુંનજાને
તુમેરેદીલ ઓદારકો કયાપએછાને નપએછાને
દાસી–જોગી ખડે હએંગેદુવાર
ચંદ્રકળા–મતીકરતું શોરોશાર
દાસી–ચલો દેખેં જાકેબહાર
ચંદ્રકળા–મારૂંગી મેં તોહેમાર
દાસી–કરો મતીગંમ
ચંદ્રકળા–તેરા લેલૂગીદમ
દાસી–ગુસ્સા કીજીએ નરમ
ચંદ્રકળા–મોહે મીલેંગે સનમ
જાઓ જાઓ જાઓ હયાંસેદીલકો અતિજલાયા– અહલેક.

૬૨

ચંદ્રકળા–મયે દીનનારી સૈઆતેહારી હમપેજરા કરમકરદે
અતી દુખીઆરી કરતી લાચારી દીલદાર રહમ કરદે
ગોપીચંદ–નારી પ્યારી હયાંસે જારી ઈસકો મેનાહી હજમ કરદે
સબ સૂખ ખ્વારી લગેઅંગારી મૂજેનઅબ પ્રીતમ કરદે
ચંદ્રકળા–રાજનતેરી બનકેચેરી રહુંદુરતું ગમકરદે
સાજનમેરી લેશુદ્ધએરી ટુંકનઝર સનમકરદે
ગોપીચંદ–જોગકીમાતા છોડયેબાતાં દીલસે ગ્રમબદંમ કરદે
લેખ બીધાતા તોડાયાનાતા મનકો અબ કાયમ કરદે
ચંદ્રકળા–જાનીબાની સેજમાની મેહેરબાની કયું કમકરદે
ગ્યાની હોકરજાના હોતો સરયે મોરા કલમ કરદે

૬૩

ગોપીચંદ–મરચેહ એતુહુર નહી મૂજે હએ જરૂર
ચલમેરેસે દુર સુનનારીઅરે
ઇરકેકોમે ભરપૂર નહીં બનૂ ચકચૂર
મતીકરતું હલુર ઓનારીઅરે
ચંદ્રકળા–મોરીખતા દીજેબતા

યાર વફાદાર મતી કરતું લાચાર
અતિહુંમેંદીનનાર મતીજારીઅરે
સબીગુલોજ્ઞાર તેરેબીનાલગેખ્વાર
સબ ઉજડદયાર અંગારીઅરે

૬૪

ચંદ્રકળા-નજાઓ પ્યારા પ્યારા ઉરનકેહારા નજાઓ
કુલકેઉજારા નનેનોસેન્યારા નરહો હરબારા- નજાઓ
આંખનસે ઝરતનીર કંપત મોરો સરીર.
હાંટા આજારા હમારા ઓસારા મેંહુ નીરાધારા- નજાઓ.
પ્રીતમ પ્યારી પ્રીતકો તોડે મતી એઠાર
મએદુખીઆરી આપબીન ઝુર મરૂંગી યાર
યાર હંમારે જરા રહેમ કીજીએ ચરન પડીદાસી
હમે સુખ દીજીએ—પ્યારા— નજાંઓ.

૬૫

ગોપીચંદ-તરલ નૈનતરૂની તરૂન તીક્ષ્ન કીજે મુખ
દધી સુતા પતીકો સુમરના મીટેગો ભવકો દુખ
રતીપતીકો તજદેદીલસે ભજલે મનસેં નાથમુકંદા-રતીપતીકોહાં.
કામક્રોધમદ મોહકો મનસે ઝટક પટક આવારે
તનહી પતન એક દીનહી હોવે
તાસે રહીયે નંદકેનંદા— રતીપતીકોહાં.

૬૬

ચંદ્રકળા-સૈયાં મોહે છોડકયું ચલે જામારકે ભલે
છતીઆં તોજલે કબી સીર દૂખયેટલે— સૈયાં.
માત તાત જાતસેં મોહે છોડાઇ હાય હાય હાય હાય.
મતકીજે નિરાધાર નસાર લીજીએયાર દુખકોભાર
મતકીજે મોહેકો લાચાર યાર મતીમોહે તુંબાર કાટોયેઆજાર
સૈયાબીજા કટેનહીરૈન ભાવેનહીસૈન દીલકોનહી ચૈન જાવેનહીરૈન
રેકાસ્સેકરૂં બૈન અતીસતાવેમેન અબનકહું કેન
પ્રીત રીત ચીતસે મરોર કયું ચલે— સૈયાં.

૬૭

ગોપીચંદ-બૈયાંમોરી છાંડદે રે ઓહઠીલીનારી
માન કહેનામોરા તોરા જીયરવા
મતી અતી બારતું હઠીલી નારી— બૈયાં
પ્રાનની કહું મેરી માનત નાહી
બારબારમોહે બીલગ બીલગ કયું કરે લાચારી— બૈયાં.

૬૮

ચંદ્રકળા–પીઆ પ્યારે આજરહો તુમ રાત
ચુકમહી હમસે કયા સાજનરે
ચિતસેન સૂજકો ચાત— પીઆ.
છોડ મોહે કયું જાવત બાલમરે
કયુંન કહો સુભ બાત— પીઆ.
આપકે ખાતીર સબકો છોડારે
માત તાત રૂજાત— પીઆ.

૬૯

દાસી–હાય હાય ગોપીચંદાને કામ બુરાકીઆ
ગોપીચંદાને કામ બુરાકીઆ
દાગ દીલપે વોકારી દેદીયારે— હાય.
રાની ચંદ્રકળા તેરી પ્યારી
તેરે બીના સદા દુખીઆરી
અબ કીસસે કરેગી વોયારીરે— હાય.
ચંદ્રકળા–ભેખ રાજાજી તુમતો ઉતારો
સોકાર્યામે મતી તુંમ બારો
નાથ જાના પેહેલે તુંમ મારોરે— હાય.

૭૦

ચંદ્રકળા–છાંડ ચલે સખી બાલમ મોરે
જાહુકે કારન સ્નેહીકો છોરે— છાંડ
બેદરદી બાલમને મોહે છોડી
અમીત પ્રીતકો પલમે તોડી.
બીછડ ગઈ સખીયે મેરી જોડી
યાર મીલાદે પરૂપાય તોરે— છાંડ.
આગ લગોયે ગુલે ગુલસનમે
આગ લગો બીન યારયે તનમે
જોગન બનજા બેઠુંગી બનમે
યે સંસારકો આગ લગોરે— છાંડ.

૭૧

ગોપીચંદ–ભાવધરી ભગવંત ભજે નહીં આયો યે સોજાયો
કામ ક્રોધ લોભ નમે મુંઢન જાનબુજ ફસાયો
નાહી સુખ પાયોરે નહીં ગોવીંદ ગુન ગાયો
રામનામકો ભજલે મુરખ જાત અરે કયું બહાયો
ચાતુર ચેત અચેતહી ચિત્તમે આઈકહાતું ક્રમાયોરે

ભુલી લોભાયોરે નાહી ગોવીંદ ગુન ગાયોરે

૭૨

રૈયત—અરે કયું છોડ ચલે સરદાર
આપ બીના હમકો લગેગા ઉજડાસભયે દવાર.
ઝુરમરેગી રાનીઆ સબ મહેલકે દરમ્યાન
રહો યહાં દીનજાનકે ઓર છોડદીજે યેહ ધ્યાન
કરેગી કીસ્સે અબવો પ્યાર— અરે.
બેહન તુમારી બને બાવરી સુનકે તુમારી બાત
ભેસ તુમારા દેખકે ભગવા કરકે મરેગી ઘાત
ઉસીકી લેના લાઝીમ સાર— અરે
કોનખતા સબકી ભઇહમે કહો અરે સરતાજ
કોનદુભાવત આપકોહએ છોડતહો કયું રાજ
અરેહમ હએગે સબ લાચાર— અરે

૭૩

રૈયત—શાથ લે જાઇયે વગર મર જાએગે
હીજમે કબતક ભલા ગમખાએગે— સાથ.
રાજતુંમ શર તાજ હો પીર આપકા
ચાંદસા ચહેરા કહાંહંમ પાએગે— શાથ.
શેહેર બંગાલા ચમનશા હય સભી
છોડ ગુલે શેહરાસે દીલ બહેલાએગે— શાથ.
આતશે પુર કતસે હંમ મીસકી સભી
ખાતે હયે અપની કસંમ જલ જાએગે— શાથ.

૭૪

ચંપાવતી—ખ્વાબમે' સુરત દીખાઈ આકે બીરાદર
સેજસે મોહે જગાઇ આકે બીરાદર
ભેસ બના ભગવા ચલે સબસેહી મુખમોડ
મુજકો અતિ હય જલાઈ આકે બીરાદર
હોવેગા ગર ખ્વાબ ચચ્ચા મરૂંગી મેં ઝુર
બાવરી અતી બનાઈ આકે બીરાદર
હોગી ખુસી કબ મુજે જલ્દ કહે દાયા
કબી ન મોહે હસાઈ આકે બીરાદર.

૭૫

દાસી—બનો મતિ અતિ બેચેન ધીર્ય ધરો દીલમે
અતિ દુખીઆરી બનો મત પ્યારી
નિરસે ભરો મતિ નેન ધીર્ય ધરો દીલમે

મઐ દીવાની બની સખીરી છાયા સબજામમ
બાત સચ્ચી હોગી તો છોડું મેરા દમ

૭૬

ગોપીચંદ--સૂંન બાંદી હકીકત સારી
દાસી–જા છોડ ચલાજા હમારી
ગોપીચંદ–હએેગી મસ્તાન તેરી હએેવાનોકી સાન
બની બાવરી નાદાન અકકલન હુસીઆરી— સૂન.
દાસી–બાંદી કયું કહે તારી ચલ જા અરે ભીખારી
મારૂંગી તોહે પએજારી અતી હોવેગાતું ખ્વારી— જાછોડ.
ગોપીચંદ–ભગવા બનારી ગોપીચંદ હયાં આ યારી
ખબર હમારી સારી કહેદે તું આવારી— સૂન.

૭૭

દાસી–બૂરા હુવા બાઈ કીસમત ફુટી આસ હંમારી ટૂટી
આસ હંમારી ટૂટીરે બાઈ આસ હમારી ટૂટી
બીર તુમારે બનકે ફકીરા ધીર હમારી છુટી
ચૈનનકો લીયા લૂટીરે બાઇ આસ હમારી ટૂટી
દરપે ખડે પૂકારત હરહર પએરમેન હએ જુતી
સીરકો મરેગે કુટીરે બાઇ— આસ.

૭૮

ચંપાવતી–ચૂપકર ચૂપકર ચૂપકર ચૂપકર
દુષ્ટચૂપ હો ચલ નીકલ હયાંસે ચલ
મત બતા તું શીકલ તેરા કાટુંગી સર– ચૂપ.
મેરે ભાઇકો દદદા કહેતી હય કયા
જુઠ કહા અગર તેરા કાટુંગી સર
જારે હયાંસે જા અબભર ચૂપ.

૭૯

દાસી–અરે બાઈ જરા હમપર રહેમ કર
મેં કહેતી તુમકો સર બસર
વો આકે ખડા અપને દરપર
ગર જુઠ કહું તો કાટો સર— અરે.
ભગવા બેસ બાના નામવર
ગોપીચંદ આયા હયાં ચલકર
જરા રીસ મતી હમરેપરધર
જીસકે સરપર ધરતેથે છતર
વો પૂકારત બાર ખડા હરહર